

LAPINLAHTI

Hyte-kertoimen muodostuminen

L A P I N L A H T I

Miksi taloudellinen kannustin kunnille?

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu sote-uudistuksen jälkeenkin kunnille
  - Hyvinvointi ja terveys ovat yhteydessä koulutukseen, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin tehtäviin, jotka jäävät kuntien hoidettavaksi
- Tarkoituksena korvata kunnalle asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvien tehtävien kustannuksia sekä kannustaa edelleen työn jatkamiseen
- Koko hyvinvointialue hyötyy, jos kunnat ja hyvinvointialueet onnistuvat laajasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.
  - Kunnassa työ- ja toimintakykyiset asukkaat
  - Alueen väestön palvelujen tarve, palvelujen käyttö ja sote-menot kasvavat aiempaa hitaammin
  - Pitkällä aikavälillä merkitystä sekä kansanterveydelle että kansantaloudelle

L A P I N L A H T I

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahalliset kannusteet kunnissa ja hyvinvointialueilla

- 15 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa (Laki **kunnan** peruspalvelujen valtionosuudesta 618/2021)
  - Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin määrittää kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella
  - Lisäosan suuruus n. 100 M€
- 3 § Valtion rahoitus hyvinvointialueille (Laki **hyvinvointialueiden** rahoituksesta 617/2021)
  - Hyvinvointialueille valtion rahoitusta hyvinvointialueen asukasmäärän, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden, saaristoisuuden, saamenkielisyyden sekä **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien perusteella**
  - Hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen perusteella määräytyvä rahoitusosuus 1%, sovelletaan 2026 lähtien

Kuntien HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

Kunnan toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

Peruskoulut
(4)

Liikunta
(5)

Kulttuuri
(1)

Kuntajohto
(5)

Tulosindikaattorit

Kunnan väestön terveys ja hyvinvointi

Ylipaino

Koettu terveys

Koulu-pudokkaat

Työkyvyttö-myyseläke

Kaatumis-hoitojaksot

Toimeen-tulotuki

L A P I N L A H T I

Hyte-kertoimen vaatimusmäärittely

- Lähtökohtana **vuosittain päivittyvä tietopohja**
  - joka **on saatavissa** kaikista kunnista
    - Kuntien keskimääräinen väkiluku 6444 (2019)
    - Alle 5000 asukkaan kuntia 124 = 42 %
  - johon voi **omalla toiminnallaan** vaikuttaa
  - jolla mitataan sekä **nykytilaa** että **muutosta**
- Tiedontuotannon on oltava laadukasta ja kattavaa.

L A P I N L A H T I

Prosessi-indikaattorit

PERUSKOULU

- Oppilaiden **poissaolotuntien kokonaismäärää seurataan**
- **Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus** tehdään kolmen vuoden välein.
- Koulussa on **pitkät liikuntavälitunnit**.
- **Koulussa noudatetaan kouluruokailusuositusta** koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.

LIIKUNTA

- Kunta kutsuu säännöllisesti koolle **liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen**.
- Kunnassa järjestetään **kohdennettuja liikkumisryhmiä** liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.
- Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten päätösten **vaikutusten ennakoarviointiin**.
- Lasten ja nuorten **liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain** hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.
- Kunnassa toimii **poikkihallinnollinen työryhmä**, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.

LAPINLAHTI

KUNTAJOHTO

- Tarkastuslautakunnan tekemässä **arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain** kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.
- Valtuustolle **raportoidaan vuosittain** väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista.
- Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa **määritellään vuosittain mittarit**, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.
- Kunnassa toimii tehtävään nimetty **asiantuntija joka koordinoi** hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.
- Kunnan palveluiden kehittämisessä **hyödynnetään asiakasraateja ja -foorumeja**.

KULTTUURI

- Kunnalla käytössä jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kunnassa järjestettävää **kulttuuriluotsi- tai kulttuurikaveritoimintaa tai muuta vastaavaa vapaaehtoistoimintaa?**

Painokerroin per indikaattori
0,036

L A P I N L A H T I

Painokerroin per indikaattori
0,083

Tulosindikaattorit (muutos)

Sotkanet numero	Indikaattori	Lähde
286	Kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Kouluterveyskysely
3906	Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Kouluterveyskysely
3219	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Tutkintorekisteri (Tilastokeskus)
234	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Toimeentulotukirekisteri
306	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Eläketurvakeskus
3959	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön	Hoitoilmoitusjärjestelmä

L A P I N L A H T I

Laskukaava

Asukasta kohden määritelty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta

x

asukasluku

x

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin (0-100)/65

Lapinlahden hyte-kerroin
euroa/asukas =
18,7 (v. 2022)

L A P I N L A H T I

Hyvä tietää

- Jaettava Hyte-kerroin raha on yleiskatteellista.
  - Ei korvamerkittyä, saa käyttää mihin parhaaksi näkee.
- Kerrointa laskettaessa tulosindikaattorit määräävät puolet kertoimen arvosta, samoin prosessi-indikaattorit.
- Hyte-kerroin on kannustin, ei korvaa eri hallinonalojen olemassa olevaa rahoitusta, jolle hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö pääasiassa tehdään.
- **Laadukas ja laaja-alainen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on edellytys hyvälle hyte-kertoimelle**